

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETİM ELEMANLARINDA BULUNAN ÖĞRETMENLİK NİTELİKLERİNE İLİŞKİN ALGILARI (MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)*

*Kevser ÖZAYDINLIK***

*Hasret KABARAN****

*Güler GÖÇEN*****

*Sedat ALTINTAŞ******

ÖZET

Bu araştırma ile eğitim fakültesi öğretim elemanlarında bulunan öğretmen niteliklerinin, meslek bilgisi, alan bilgisi, genel kültür, toplumsal ve bireysel özellikler boyutlarında yer alan düzeyini öğretmen adaylarının algılarına göre belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaçla, 2013-2014 öğretim yılının bahar döneminde Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği ve İngilizce Öğretmenliği Ana Bilim Dallarında öğrenim gören dördüncü sınıf öğrencilerinin görüşlerine başvurulmuştur.

Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeline göre tasarlanmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında Saylan&Uyangör (1998) tarafından geliştirilen "Öğretim Elemanlarının Meslek Bilgisi, Alan Bilgisi, Genel Kültür, Toplumsal ve Bireysel Özelliklerle İlgili Davranışlarının Değerlendirilmesi" anketi kullanılmıştır. Beş bölümden oluşan ankette, toplam 70 davranışa yer verilmiş ve "Zayıf-Orta-İyi-Çok İyi" ifadelerinin yer aldığı dördümlü dereceleme ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde yüzdelik, frekans, aritmetik ortalama, varyans analizi ve t-testinden yararlanılmış ve veriler yorumlanırken katılımcıların, cinsiyet, bölüm ve not ortalaması değişkenleri dikkate alınarak öğretim elemanlarında bulunan öğretmen niteliklerinin beş farklı boyutunda anlamlı bir farklılığın olup olmadığına bakılmıştır. Öğretmen adaylarının algılarına göre, öğretim elemanlarının öğretmenlik mesleği niteliklerini orta düzeyde taşıdıkları, alt boyutlarına ilişkin verilere göre, öğretim elemanlarının meslek bilgisi özellikleri ve bireysel özellikleri taşıma

*Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

**Yrd. Doç. Dr. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, El-mek: baykara@mu.edu.tr

*** Sınıf Öğrt. Özel Marmaris Çağdaş Bilim Koleji, El-Mek: hasretkabaran@gmail.com

**** Arş. Gör. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, El-mek: gulergocen@mu.edu.tr

***** Arş. Gör. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, El-mek: altintasseddatt@gmail.com

boyutlarında orta düzeyde; alan bilgisi özellikleri, genel kültür özellikleri ve toplumsal özellikleri taşıma boyutlarında iyi düzeyde oldukları görülmüştür. Öğretmen adaylarının öğretim elemanlarında bulunan öğretmenlik niteliklerine ilişkin algılarının cinsiyet ve akademik başarıları değişkenine göre değişmediği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarının öğretim elemanlarında bulunan öğretmenlik niteliklerine ilişkin algılarının öğrenim gördükleri bölümlere göre farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Nitelikleri, Öğretim Elemanları, Öğretmen Adayları

THE PERCEPTIONS OF PRE-SERVICE TEACHERS ABOUT TEACHING QUALITIES OF THEIR INSTRUCTORS (MUĞLASITKI KOÇMAN UNIVERSITY SAMPLE)

ABSTRACT

This study aims to determine the education faculty instructors' level of teaching qualities in the dimensions of professional knowledge, field knowledge, world knowledge, social and individual features according to the perceptions of pre-service teachers. In accordance with this aim, the opinions of 4th grade students studying in the departments of Primary School Teaching, Science Teaching, Social Sciences Teaching, Turkish Teaching, Preschool Teaching, and English Language Teaching in Muğla Sıtkı Koçman University Education Faculty in the spring semester of 2013-2014 academic years were applied.

The study was planned according to descriptive survey model, one of the quantitative research models. In data collection of the study, "The Evaluation of Instructors" Behaviors about Professional Knowledge, Field Knowledge, World Knowledge, Social and Individual Features" questionnaire, developed by Saylan&Uyangör (1998) was applied. In the questionnaire, consisting of five parts, totally 70 behaviors were included and four degree scale with the statements of "Poor-Fair-Good-Very good" was used. In the analysis of the data obtained, percentage, frequency, arithmetic mean, analysis of variance and T-test were applied and in the interpretation of the data, considering gender, department and grade-point average variables, it was searched whether there was a significant difference in the five different dimensions of teaching qualities of the instructors or not. According to the perceptions of pre-service teachers, instructors had teaching profession qualities in the level of "fair" and according to the data about sub-dimensions, instructors were in the level of "fair" in professional knowledge features and individual features dimensions; they were in the level of "good" in having field knowledge features, world knowledge features and social features. It was also concluded that the perceptions of pre-service teachers about teaching qualities of their instructors did not change significantly in terms of gender and academic achievement variables. It was determined that the perceptions of pre-service teachers

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014*

about teaching qualities of their instructors changed significantly with regard to their departments.

Key Words: Teaching Qualities, Instructors, Pre-service Teachers

1. Giriş

Öğretmen, alan ve meslek bilgisi, değer yargıları, dünya görüşleri ile öğrencilerin tutum ve davranışlarını etkileyen, devletin eğitim politikasını eğitim ortamında uygulamaya koyan, uygulama sonuçları ile bu politikayı etkileyen, eğitimde uzmanlık çalışmalarından ve araştırmalardan yararlanan kişidir (Varış, 1988). Milli Eğitim Temel Kanunu'nda "Öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına uygun olarak ifade etmekle yükümlüdürler" (Başaran, 1994, s.78) şeklinde tanımlanmaktadır.

Öğretmen yetiştiren kurumlar olarak üniversiteler bir ülkenin en üst eğitim kurumlarıdır. Aynı zamanda da yükseköğretim kurumlarının en önemli varlık nedenleri arasında ülkenin ihtiyaç duyduğu, nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi bulunmaktadır. Çağdaş dünyayla rekabet etmek için bilgi üretmek ve bu üretilen bilgileri teknolojiye dönüştürmek gerekmektedir. Bu görevin yerine getirilmesi de akademik eğitimin amaçları arasındadır. Üniversiteler ortaçağdan bu yana kurumsal olarak varlıklarını korumakla birlikte, yetiştirdikleri insan tipinde sürekli değişimin öncüsü de olmuşlardır (Kumral, 2009). Alpay'a (2004) göre üniversite, bilimin ve yükseköğretimin doğal mekânı olarak kabul edilmiş olmasına rağmen aslında kurumun üyesi olan insanların yani öğretim üyelerinin ve onların bilimsel otoritesini kabul eden öğrencilerin karşılaştığı, birlikte bulunduğu ve iletişim kurduğu yoğun etkileşim mekânları ve bu yoğun etkileşimin sonucunda ortaya çıkan ortak zihinsel ortamın kayıtlara geçirildiği toplumsal bir arşiv olarak düşünülmelidir.

Gasset'e (1997) göre üniversite, aklın kurumsallaştırılmasıdır. Üniversitede her şeyden önce bilim olmalıdır. Üniversitelerin belirtilen işlevleri gerçekleştirmesi ise nitelikle öğretim kadroları ile mümkündür. Öğretim elemanı kadroları üniversite sisteminin en önemli parçalarından biridir. Çünkü nicelik ve nitelik bakımından yeterli düzeyde öğretim kadrolarına sahip olan ülkelerin üniversiteleri düşünen, araştıran ve üreten nitelikle insan kaynağını oluşturabilirler.

Üniversite öğretim elemanlarının bilimsel araştırma yapmak ve öğretim olmak üzere temel görevleri bulunmaktadır. Üniversite öğretim elemanlarının görevleri ile ilgili genel algılama daha çok "araştırma" üzerinedir. Oysa öğretim görevi, üniversite öğretim elemanları için göz ardı edilmemesi gereken bir görevdir. Ergün'e (2001: 88-192) göre, yıllardır üniversite öğretim elemanlarının öğretim görevi araştırma yapmaya göre ikincil bir görev olarak görülmüştür. Öğretim elemanlarının öğretim görevlerini yerine getirebilmeleri için bazı niteliklere sahip olmaları gerekmektedir. Bu nitelikler genel olarak, yeterli bir alan bilgisine sahip olma, öğrencilerle etkili iletişim kurabilme becerisi, sınıf yönetimi becerisi, öğretim etkinliklerini planlama becerisi, öğretim teknolojilerinden yararlanma, yeterli öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma bilgi ve becerisine sahip olmadır. Mahiroğlu'na (1998: 73-80) göre "yeterli" öğretim elemanı; konusunu açık ve anlaşılır bir şekilde anlatan, konusunun uzmanı, derse hazır gelen, öğrenci-öğretmen uyumu çok iyi olan kişidir.

Üniversitelerdeki öğretim elemanı ve öğrenci iletişimde, öğretim elemanlarının öğrencilere daha çok zaman ayırmaları, onlara güven vermeleri, samimiyetle ilgilendiklerini belli etmeleri ve sıcak davranmaları gerekmektedir (Bolat, 1990). Öğretim elemanının öğrencilerle etkili bir iletişim kurması, öğrencilerin güdülenmişlik düzeylerine ve sınıf içi öğretim etkinliklerinin verimliliğine katkıda bulunacaktır.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

Eğitim kurumlarının en temel ögesi olan öğrencilerin, “gelişmiş bir birey olarak topluma kazandırılması sürecinde” öğretim elemanı, öğrenci, eğitici olmayan personel, eğitim programı, araç-gereç, yönetim ve çevre (Erden,2001) gibi birçok değişken etkili olmaktadır. Bu değişkenlerden en önemlisi öğretim elemanıdır. Etkili bir sınıf yönetimi için, eğitim süreçlerinin düzenlenmesi ve yürütülmesinden öğretim elemanı sorumludur. Öğrenme ve öğretme ortamında başarı ve erişiyi etkileyen, öğretim elemanının sınıf içindeki davranışları, sınıfı etkili yönetmesidir (Aydın, 1998:17).

Öğretim elemanlarının öğrencilerine karşı, sınıf içi ve dışındaki davranışlarının olumlu ya da olumsuz yanları öğretim ortamındaki öğrencinin başarısını etkilemektedir. Öğrencilere gösterilen “yakınlık” davranışlarının öğrencilerin bilişsel öğrenmeleri, tutumları ve güdülenme düzeyleri üzerinde etkili olduğu bilinmektedir (Taş, 2009:171-192). Recepoğlu ve diğerleri (2013) tarafından yapılan "Öğretim elemanlarının kişilik özellikleri ile örgütsel bağlılık düzeyleri arasındaki ilişki" çalışmalarında, örgütsel bağlılıkla özellikle duygusal bağlılık arasında olumlu bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Şatır (2004)’a göre, günümüz üniversite mensupları tarafından en fazla düşünülen, değerlendirilen ve çözüm aranan problemlerden birinin öğrencinin derse ilgisi, motivasyonu ve öğrenme arzusu olduğu bilinmektedir. Genelde çözüm olarak uygulanan yöntemlere bakıldığında ise, büyük oranda öğrenci merkezli sorunlara odaklanıldığı ve öğrencinin değişmesi gerektiği sonucuna varan çözümler üretildiği görülmektedir. Bununla birlikte yükseköğretim düzeyinde karşılaşılan sorunlara çözüm bulmak adına öğretim sürecinin en önemli unsurlarından olan öğretim elemanlarının nitelikleri de incelenmesi gereken bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğrenciler derslerine giren öğretim elemanlarının niteliklerini gözlemleyerek kendilerine meslek hayatına başlamadan önce bir rol model oluşturmaktadırlar. Bu bağlamda öğretim elemanlarının mesleki alan bilgisi, genel kültür ve kişisel özellikler bakımından sahip oldukları nitelikleri öğretmen adayları için büyük önem taşımaktadır. Bütün bu durumlar düşünüldüğünde öğretmen adaylarının öğretim elemanlarının sahip oldukları nitelikleri nasıl algıladıkları araştırmanın problem durumunu oluşturmıştır.

Bu araştırma ile öğretmen adaylarının, eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının meslek bilgisi, alan bilgisi, genel kültür ve bireysel özellikler boyutları kapsamında öğretmen niteliklerine yönelik algıları belirlenmeye çalışılmıştır.

2. Araştırma Problemi

Öğretmen adaylarının, eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerine yönelik algıları nedir ve bu algıları bölüm, cinsiyet ve akademik başarılarına göre değişmekte midir?

2.1. Alt Problemler

1. Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerine yönelik algıları nedir?

Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerinden;

- 1.1 Öğretmenlik meslek bilgisi özelliklerine yönelik algıları nedir?
- 1.2 Alan bilgisi özelliklerine yönelik algıları nedir?
- 1.3 Genel kültür özelliklerine yönelik algıları nedir?
- 1.4 Toplumsal özelliklerine yönelik algıları nedir?
- 1.5 Bireysel özelliklerine yönelik algıları nedir?

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

2. Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerine yönelik algıları cinsiyetlerine göre değişmekte midir?
Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerinden;
 - 2.1 Öğretmenlik meslek bilgisi özelliklerine yönelik algıları cinsiyetlerine göre değişmekte midir?
 - 2.2 Alan bilgisi özelliklerine yönelik algıları cinsiyetlerine göre değişmekte midir?
 - 2.3 Genel kültür özelliklerine yönelik algıları cinsiyetlerine göre değişmekte midir?
 - 2.4 Toplumsal özelliklerine yönelik algıları cinsiyetlerine göre değişmekte midir?
 - 2.5 Bireysel özelliklerine yönelik algıları cinsiyetlerine göre değişmekte midir?
3. Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerine yönelik algıları bölümlerine göre değişmekte midir?
Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerinden;
 - 3.1 Öğretmenlik meslek bilgisi özelliklerine yönelik algıları bölümlerine göre değişmekte midir?
 - 3.2 Alan bilgisi özelliklerine yönelik algıları bölümlerine göre değişmekte midir?
 - 3.3 Genel kültür özelliklerine yönelik algıları bölümlerine göre değişmekte midir?
 - 3.4 Toplumsal özelliklerine yönelik algıları bölümlerine göre değişmekte midir?
 - 3.5 Bireysel özelliklerine yönelik algıları bölümlerine göre değişmekte midir?
4. Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerine yönelik algıları akademik başarılarına göre değişmekte midir?
Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerinden;
 - 4.1 Öğretmenlik meslek bilgisi özelliklerine yönelik algıları akademik başarılarına göre değişmekte midir?
 - 4.2 Alan bilgisi özelliklerine yönelik algıları akademik başarılarına göre değişmekte midir?
 - 4.3 Genel kültür özelliklerine yönelik algıları akademik başarılarına göre değişmekte midir?
 - 4.4 Toplumsal özelliklerine yönelik algıları akademik başarılarına göre değişmekte midir?
 - 4.5 Bireysel özelliklerine yönelik algıları akademik başarılarına göre değişmekte midir?

3. Yöntem

Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeline göre tasarlanmıştır. Tarama modeli; geçmişte ve ya halen var olan bir durumu, var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2009).

3.1 Çalışma evreni ve örnekleme

Bu araştırmanın çalışma evrenini, 2013-2014 öğretim yılının bahar döneminde Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği ve İngilizce Öğretmenliği Ana Bilim Dalları'nda öğrenim gören dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Bu bölümlerde

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

okuyan öğretmen adaylarından gelişi güzel örnekleme yoluyla seçilen 183 kişi ise çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Çalışmaya katılan öğretmen adaylarının cinsiyet ve bölümlerine göre dağılımları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmen adaylarının cinsiyet ve bölümlerine göre dağılımları

			Bölümler						
Cinsiyet			Sınıf Öğretmenliği	Fen Bilgisi Öğretmenliği	Sosyal Bilgiler	Türkçe Öğretmenliği	Okul Öncesi Öğretmenliği	İngilizce Öğretmenliği	Toplam
		N	47	13	12	15	10	17	114
Kadın		%	73.4	68.4	41.4	42.9	90.9	68.0	62.3
	Erkek	N	17	6	17	20	1	8	69
		%	26.6	31.6	58.6	57.1	9.1	32.0	37.7
Toplam			64	19	29	35	11	25	183

3.2 Verilerin toplanması

Araştırma verilerinin toplanmasında Saylan& Uyangör (1998) tarafından geliştirilen “Öğretim Elemanlarının Meslek Bilgisi, Alan Bilgisi, Genel Kültür, Toplumsal ve Bireysel Özelliklerle İlgili Davranışlarının Değerlendirilmesi” ölçeği kullanılmıştır. Ölçek beş bölümden oluşmuştur. 1. Bölüm; öğretmenlik meslek bilgisi özelliklerini içermekte olup otuz iki özelliği; 2. Bölüm; alan bilgisi özelliklerini içermekte olup sekiz özelliği; 3. Bölüm yedi genel kültür özelliğini; 4. Bölüm sekiz toplumsal özelliği; 5. Bölüm on beş bireysel özelliği içermektedir. Dörtlü dereceleme tipinde olan ölçekte toplam 70 davranış ve bu davranışlara katılım düzeyi olarak "Zayıf-Orta-İyi-Çok İyi" ifadelerine yer verilmiştir (Saylan ve Uyangör, 1998). Ölçeğin bu çalışma için iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alpha) .98 olarak hesaplanmıştır.

3.3 Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 17.0 programında analiz edilmiştir. Verilerin analizinde aritmetik ortalama, t-testi, tek yönlü varyans analizi (One Way Anova), levene testi, LSD istatistiksel teknikleri kullanılmıştır.

Elde edilen veriler yorumlanırken öğretmen adaylarının, cinsiyet, bölüm ve akademik başarı değişkenleri dikkate alınarak anlamlı bir farklılığın olup olmadığına bakılmıştır. Öğretmen adaylarının akademik başarılarını belirlemede genel ağırlıklı not ortalamaları (GANO) kullanılmıştır.

4. Bulgular

4.1. Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerine yönelik algılarına ilişkin bulgular

“Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerine yönelik algıları nedir?” sorunu cevaplamak için öğretmen adaylarının ölçekten aldıkları toplam puanlarının ortalaması hesaplanmış ve sonuçlar Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Öğretmen adaylarının ölçekten aldıkları toplam puan ortalamaları

	N	En Düşük	En Yüksek	Ortalama	Standart Sapma
Toplam	183	80	276	169.25	43.42

Öğretmen adaylarının öğretim elemanlarında bulunan öğretmen nitelikleri ölçeğinden alabilecekleri en düşük puan 70, en yüksek puan ise 280’dir. Tablo 2 incelendiğinde öğretmen adaylarının ölçekten aldıkları ortalama puanın ($\bar{x}$) 169.25 olduğu görülmektedir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

4.1.1. Öğretmen adaylarının ölçeğin alt boyutlarından aldıkları puan ortalamalarına ilişkin bulgular

Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik nitelikleri ölçeğinin alt boyutlarından aldıkları toplam puanların ortalamalarına bakılmış ve sonuçlar Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmen adaylarının ölçeğin alt boyutlarından aldıkları puan ortalamaları

Alt Boyutlar	N	En Düşük	En Yüksek	Ortalama	Standart Sapma
Meslek Bilgisi Özellikleri	183	33.00	124.00	74.24	19.51
Alan Bilgisi Özellikleri	183	8.00	32.00	20.39	5.82
Genel Kültür Özellikleri	183	9.00	28.00	19.09	4.77
Toplumsal Özellikler	183	8.00	32.00	19.42	5.64
Bireysel Özellikler	183	15.00	60.00	36.06	11.02

Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerine yönelik algıları ölçeğinden meslek bilgisi özellikleri boyutundan alabilecekleri en yüksek puan 128, alan bilgisi özellikleri boyutunda alabilecekleri en yüksek puan 40, genel kültür özellikleri boyutunda alabilecekleri en yüksek puan 28, toplumsal özellikleri boyutunda alabilecekleri en yüksek puan 32, bireysel özellikler boyutunda alabilecekleri en yüksek puan 60’dır. Tablo 3 incelendiğinde öğretmen adaylarının öğretim elemanlarında bulunan öğretmen nitelikleri alt boyutlarından aldıkları ortalama puanların meslek bilgisi özellikleri boyutunda ortalama 74.24, alan bilgisi özellikleri boyutunda 20.39, genel kültür özellikleri boyutunda 19.09, toplumsal özellikler boyutunda 19.42 ve bireysel özellikler boyutunda 36.06 olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Öğretmen adaylarının ölçeğin alt boyutlarına verdikleri yanıtlara göre en yüksek ve en düşük ortalamaya sahip maddeler

Madde	Alt Boyutlar	$\bar{X}$
Meslek Bilgisi Davranışları		
10	Derslerine zamanında gelme	2,77
14	Bireysel farkları dikkate alma	1,89
18	Gizilgüçlerinizin ortaya çıkması için gerekli ortamı sağlama	1,84
22	Farklı ölçme araçlarını kullanarak elde edilen verilere göre değerlendirme yapma	1,97
24	Okulla ilgili yasa ve yönetmeliklere uyma	2,72
25	Sınıfta hâkimiyeti sağlama	2,84
Alan Bilgisi Davranışları		
33	Alanına hâkim olma	2,75
34	Alanındaki yenilikleri takip etme	2,72
35	Alanında araştırmacı olma	2,73
37	Öğrenci açısından alanı cazip hale getirme	2,07
Genel Kültür Davranışları		
41	Türkçeyi etkili ve güzel kullanma	2,98
43	Atatürk ilke ve inkılaplarını benimseyip ona uygun davranma	3,01
45	Tecrübeleri ile öğrencileri hayata hazırlama	2,48
Toplumsal Özellikler Davranışları		
52	Çevresindeki olaylara karşı duyarlı davranma	2,59
55	Sizlerin ders dışı sosyal ve sportif faaliyetlere katılmanızı sağlayıp destekleme	1,95
Bireysel Özellikler Davranışları		
56	Adil ve objektif davranma	2,03
57	Bireysel problemlere karşı duyarlı olma	2,07
59	Yeniliklere açık olma	2,72
61	Kılık-kıyafetlerine özen gösterme	2,81
63	Eleştiriye açık olma	1,97
68	Zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı davranma	2,60

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

Tablo 4'e göre öğretmen adaylarının öğretim elemanlarında bulunan öğretmenlik niteliklerinden meslek bilgisi boyutunda "Derslerine zamanında gelme", "Sınıfta hâkimiyeti sağlama" maddelerinin en yüksek ortalamaya sahipken, "Gizilgüçlerinizin ortaya çıkması için gerekli ortamı sağlama" maddesinin en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Alan bilgisi özellikleri boyutunda "Alanına hâkim olma" maddesinin en yüksek "Öğrenci açısından alanı cazip hale getirme" maddesinin en düşük; genel kültür özellikleri boyutunda "Türkçeyi etkili ve güzel kullanma" maddesinin en yüksek, "Tecrübeleri ile öğrencileri hayata hazırlama" maddesinin en düşük; toplumsal özellikler boyutunda "Çevresindeki olaylara karşı duyarlı davranma" maddesinin en yüksek, "Sizlerin ders dışı sosyal ve sportif faaliyetlere katılmanızı sağlayıp destekleme" maddesinin en düşük; bireysel özellikler boyutunda ise "Kılık-kıyafetlerine özen gösterme" maddesinin en yüksek, "Eleştiriye açık olma" maddesinin en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

4.2. Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerine yönelik algılarının cinsiyetlerine göre dağılımına ilişkin bulgular

"Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerine yönelik algıları cinsiyetlerine göre değişmekte midir?" sorusunu cevaplandırmak için öncelikle Levene homojenlik testi yapılmış [Levene=.279 $p>.05$], dağılım homojen olduğu için de t -testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 5'de sunulmuştur.

Tablo 5. Öğretmen adaylarının öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerine yönelik algılarının cinsiyet değişkenine göre analiz sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	Sd	t	P
Kadın	114	166.79	41.49	181	.984	.326
Erkek	69	173.31	46.46			

Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerine yönelik algıları cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir ($t = .984$; $p>.05$).

4.2.1. Öğretmen adaylarının ölçeğin alt boyutlarından aldıkları puanların cinsiyete göre dağılımına ilişkin bulgular

Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik nitelikleri ölçeğinin alt boyutlarından aldıkları toplam puanlar hesaplanarak cinsiyet değişkenine göre t -testi yapılmış ve ilgili sonuçlar Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Öğretmen adaylarının ölçeğin alt boyutlarından aldıkları puanların cinsiyet değişkenine göre analiz sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	Sd	T	P
Meslek Bilgisi Özellikleri	Kadın	114	72.95	18.63	181	1.188	.237
	Erkek	69	76.48	20.84			
Alan Bilgisi Özellikleri	Kadın	114	20.17	5.64	181	.666	.506
	Erkek	69	20.76	6.13			
Genel Kültür Özellikleri	Kadın	114	19.69	4.64	181	1.332	.184
	Erkek	69	18.72	4.95			
Toplumsal Özellikler	Kadın	114	19.46	5.32	181	.070	.944
	Erkek	69	19.40	6.18			
Bireysel Özellikler	Kadın	114	35.54	10.45	181	.814	.417
	Erkek	69	36.91	11.91			

Tablo 6'ya göre, öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının meslek bilgisi özellikleri boyutunda ($t=1.188$; $p>.05$), alan bilgisi özellikleri boyutunda ($t=.666$; $p>.05$), genel kültür özellikleri boyutunda ($t=1.332$; $p>.05$), toplumsal özellikler boyutunda ($t=.070$; $p>.05$), bireysel özellikler boyutunda ($t=.814$; $p>.417$) algıları cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir ($t = .984$; $p>.05$).

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

4.3.Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerine yönelik algılarının bölümlerine göre dağılımına ilişkin bulgular

“Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerine yönelik algıları bölümlerine göre değişmekte midir?” sorusunu cevaplandırmak için öncelikle Levene homojenlik testi yapılmış [Levene=.482 $p>.05$], dağılım homojen olduğu için detek yönlü varyans analizi (One Way Anova) yapılmış ve sonuçlar Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Öğretmen adaylarının öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerine yönelik algılarının bölüm değişkenine göre analiz sonuçları

Bölüm	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.	Anlamlılık
Gruplararası	21470.805	5	4294.161	2.363	.042	1-2,6
Grupiçi	321694.124	177	1817.481			
Toplam	343164.929	182				

1: Sınıf Öğrt. 2: Fen Bilgisi Öğrt. 3. Sosyal Bilgiler Öğrt. 4: Türkçe Öğrt. 5: Okul Öncesi Öğrt. 6. İngilizce Öğrt.

Tablo7 incelendiğinde, öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerine yönelik algılarının bölüm değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir ($F_{(5,177)}=2.363$; $p<.05$). Bölümler arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak üzere yapılan LSD testinde anlamlılığın Sınıf Öğretmenliği ($\bar{x}=157.37$) ile İngilizce Öğretmenliği ($\bar{x}=185.12$); Fen Bilgisi Öğretmenliği ($\bar{x}=183.68$) ile Sınıf Öğretmenliği ($\bar{x}=157.37$) bölümlerinde okuyan öğretmen adayları arasında olduğu belirlenmiştir.

4.3.1.Öğretmen adaylarının ölçeğin alt boyutlarından aldıkları puanların bölümlere göre dağılımına ilişkin bulgular

Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik nitelikleri ölçeğinin alt boyutlarından aldıkları toplam puanlar hesaplanarak bölüm değişkenine göre tek yönlü varyans analizi (One Way Anova) yapılmış ve ilgili sonuçlar Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Öğretmen adaylarının ölçeğin alt boyutlarından aldıkları puanların bölüm değişkenine göre analiz sonuçları

Alt Boyutlar	Bölüm	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.	Anlamlılık
Meslek Bilgisi Özellikleri	Gruplararası	4696.936	5	939.387	2.574	.028	6-1,3
	Grupiçi	64603.850	177	364.994			1-2,4
	Toplam	69300.787	182				
Alan Bilgisi Özellikleri	Gruplararası	427.862	5	85.572	2.635	.025	3-2,6
	Grupiçi	5748.017	177	32.475			1-2,6
	Toplam	6175.880	182				
Genel Kültür Özellikleri	Gruplararası	193.630	5	38.726	1.735	.129	
	Grupiçi	3949.790	177	22.315			
	Toplam	4143.421	182				
Toplumsal Özellikler	Gruplararası	346.533	5	69.307	2.247	.052	
	Grupiçi	5458.221	177	30.837			
	Toplam	5804.754	182				
Bireysel Özellikler	Gruplararası	1036.424	5	207.285	1.743	.127	
	Grupiçi	21049.915	177	118.926			
	Toplam	22086.339	182				

1: Sınıf Öğrt. 2: Fen Bilgisi Öğrt. 3. Sosyal Bilgiler Öğrt. 4: Türkçe Öğrt. 5: Okul Öncesi Öğrt. 6. İngilizce Öğrt.

Tablo 8 incelendiğinde öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerinden genel kültür özellikleri ($F_{(5,177)}=1.735$; $p>.05$),

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

toplumsal özellikler ($F_{(5,177)}=2.247$: $p>.05$) ve bireysel özellikler ($F_{(5,177)}=1.743$: $p>.05$) boyutlarında bölüm değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Buna karşın öğretmen adaylarının öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerinden meslek bilgisi özellikleri ($F_{(5,177)}=2.574$: $p<.05$) ve alan bilgisi özellikleri ($F_{(5,177)}=2.635$: $p<.05$) boyutlarında bölüm değişkenine göre anlamlı farklılık görülmüştür. Bu farklılığın hangi bölümler arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan LSD testi sonuçlarına göre, meslek bilgisi özellikleri boyutunda İngilizce Öğretmenliği ($\bar{x}=81.24$) ile Sınıf Öğretmenliği ($\bar{x}=68.97$) ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ($\bar{x}=70.48$); Sınıf Öğretmenliği ($\bar{x}=68.97$) ile Fen Bilgisi Öğretmenliği ($\bar{x}=80.10$) ve Türkçe Öğretmenliği ($\bar{x}=77.45$) bölümleri arasında anlamlı fark görülmüştür. Alan bilgisi özellikleri boyutunda ise Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ($\bar{x}=18.89$) ile Fen Bilgisi Öğretmenliği ($\bar{x}=22.84$) ve İngilizce Öğretmenliği ($\bar{x}=22.72$); Sınıf Öğretmenliği ($\bar{x}=19.33$) ile Fen Bilgisi Öğretmenliği ($\bar{x}=22.84$) ve İngilizce Öğretmenliği ($\bar{x}=22.72$) bölümleri arasında anlamlı fark görülmüştür.

4.4.Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerine yönelik algılarının akademik başarılarına göre dağılımına ilişkin bulgular

“Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerine yönelik algıları akademik başarılarına göre değişmekte midir?” sorusunu cevaplandırmak için öncelikle Levene homojenlik testi yapılmış [Levene=.066, $p>.05$], dağılım homojen olduğu için de tek yönlü varyans analizi (One Way Anova) yapılmış ve sonuçlar Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. Öğretmen adaylarının öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerine yönelik algılarının akademik başarı değişkenine göre analiz sonuçları

Bölüm	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.
Gruplararası	11081.992	4	2770.498	1.485	.209
Grupiçi	332082.937	178	1865.634		
Toplam	343164.929	182			

Tablo 9 incelendiğinde, öğretmen adaylarının öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerine yönelik algılarında akademik başarı değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($F_{(4,178)}=1.485$: $p>.05$).

4.4.1.Öğretmen adaylarının ölçeğin alt boyutlarından aldıkları puanların akademik başarılarına göre dağılımına ilişkin bulgular

Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik nitelikleri ölçeğinin alt boyutlarından aldıkları toplam puanlar hesaplanarak akademik başarı değişkenine göre tek yönlü varyans analizi (One Way Anova) yapılmış ve ilgili sonuçlar Tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10.Öğretmen adaylarının ölçeğin alt boyutlarından aldıkları puanların akademik başarı değişkenine göre analiz sonuçları

Alt Boyutlar	Bölüm	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.	Anlamlılık
Meslek Bilgisi Özellikleri	Gruplararası	1244.290	4	311.073	.814	.518	
	Grupiçi Toplam	68056.497 69300.787	178 182	382.340			
Alan Bilgisi Özellikleri	Gruplararası	218.621	4	54.655	1.633	.168	
	Grupiçi Toplam	5957.259 6175.880	178 182	33.468			
Genel Kültür Özellikleri	Gruplararası	182.298	4	45.574	2.048	.090	
	Grupiçi Toplam	3961.123 4143.421	178 182	22.254			
Toplumsal Özellikler	Gruplararası	233.666	4	58.417	1.866	.118	
	Grupiçi Toplam	5571.088 5804.754	178 182	31.298			
Bireysel Özellikler	Gruplararası	1170.293	4	292.573	2.490	.045	1-2,3,4,5
	Grupiçi Toplam	20916.046 22086.339	178 182	117.506			

1:4.00-3.50, 2:3.49-3.00, 3:2.99-2.50, 4:2.49-2.00, 5:1.99-1.50

Tablo 10 incelendiğinde öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerinden meslek bilgisi ($F_{(4,178)}=.814$: $p>.05$), alan bilgisi ($F_{(4,178)}=1.633$: $p>.05$), genel kültür özellikleri ($F_{(4,178)}=2.048$: $p>.05$) ve toplumsal özellikler ($F_{(4,178)}=1.866$: $p>.05$) boyutlarında akademik başarı değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Buna karşın öğretmen adaylarının öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerinden bireysel özellikler ($F_{(4,178)}=2.490$: $p<.05$), boyutunda anlamlı bir farklılık görülmüştür. Bu farklılığın hangi bölümler arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan LSD testi sonuçlarına göre, akademik başarı ortalamalarından 4.00-3.50 ($\bar{x}=44.08$) ile 3.49-3.00 ($\bar{x}=36.79$), 2.99-2.50 ($\bar{x}=34.75$), 2.49-2.00 ($\bar{x}=35.05$) ve 1.99-1.50 ($\bar{x}=26.00$) ortalamaya sahip öğretmen adayları arasında anlamlı fark görülmüştür.

5. Tartışma ve Sonuçlar

Öğretmen adaylarının öğretim elemanlarında bulunan öğretmenlik niteliklerine ilişkin algılarının incelendiği bu çalışmada, öğretmen adaylarının ölçekteki maddelere verdikleri cevaplar doğrultusunda istatistiksel analizler yapılarak çalışma bulgularına ulaşılmıştır.

Verilerin analizinden elde edilen bulguya göre öğretmen adaylarının öğretim elemanlarında bulunan öğretmenlik nitelikleri ölçeğinden aldıkları puan ölçekten alınabilecek puan aralığında orta değere denk gelmektedir. Bu durum öğretmen adaylarının algılarına göre, öğretim elemanlarını öğretmenlik mesleği niteliklerini orta düzeyde taşıdıklarını göstermektedir. Şen ve Erişen (2002) de yaptıkları çalışmada, öğretim elemanlarının etkili öğretmen özelliklerine ilişkin öğrenci görüşlerine ulaşmışlar ve araştırmanın sonucunda öğretim elemanlarının öğretmen özelliklerinin bir kısmını yeterli düzeyde taşıdıkları sonucuna ulaşmışlardır.

Öğretmen adaylarının öğretim elemanlarında bulunan öğretmenlik nitelikleri alt boyutlarına ilişkin ölçeğe verdikleri yanıtlardan elde edilen verilere göre, öğretmen adaylarının öğretim elemanlarını meslek bilgisi özellikleri ve bireysel özellikleri taşıma boyutlarında orta düzeyde değerlendirirken, alan bilgisi özellikleri, genel kültür özellikleri ve toplumsal özellikleri taşıma boyutlarında iyi düzeyde değerlendirdikleri görülmüştür. Şen ve Erişen (2002) yapmış

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

oldukları çalışmada, öğretmen adaylarının görüşleri doğrultusunda öğretim elemanlarının genel kültür özellikleri ve kişisel özellikler bakımından davranışları yerine getirme düzeylerinin az düzeyde iken, konu alan bilgisi özellikleri konusunda yeterli düzeyde oldukları bulgusuna ulaşmışlardır.

Öğretmen adaylarının verdikleri yanıtlar doğrultusunda, öğretim elemanlarının meslek bilgisi özellikleri açısından bireysel farklılıkları dikkate alma ve gizil güçlerin ortaya çıkması için gerekli ortamı sağlama konusunda yetersiz kaldıklarını, buna karşın öğretim elemanlarının derslerine zamanında gelme, okulla ilgili yasa ve yönetmeliklere uyma ve sınıfta hâkimiyeti sağlama özelliklerinin yeterli düzeyde olduğu söylenebilir. Bu bulguyla paralel olarak Saylan ve Uyangör (1998) çalışmalarında öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerinden meslek bilgisi boyutunda sınıfta hâkimiyet sağlama ve derslere zamanında gelme özelliğinde yeterli iken, gizil güçlerin ortaya çıkması için gerekli ortamı sağlama konusunda zayıf oldukları bulgusuna ulaşmışlardır. Alan bilgisi özellikleri açısından, öğretim elemanlarının alanına hâkim olma, alanındaki yenilikleri takip etme ve alanında araştırmacı olma özelliklerinin yeterli iken, öğrenci açısından alanı cazip hale getirmede kısmen yeterli oldukları görülmüştür. Yapılan çalışmalar (Saylan ve Uyangör, 1998; Şen ve Erişen, 2002) öğretmen adaylarının öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerinden konu alanı boyutunda alana hâkim olma özelliği açısından yeterli oldukları bulgusuyla paralellik göstermektedir. Genel kültür davranış özellikleri açısından, öğretim elemanlarının Türkçeyi etkili ve güzel kullandıkları, Atatürk ilke ve inkılâplarını benimsedikleri ve tecrübeleriyle öğrencileri hayata hazırladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde Saylan ve Uyangör (1998) de yapmış oldukları araştırmada öğretmen adaylarının görüşlerine göre öğretim elemanlarının genel kültür özelliklerinden Türkçeyi etkili ve güzel kullandıkları, Atatürk ilke ve inkılâplarını benimsedikleri sonucuna ulaşmışlardır. Toplumsal özellikleri bakımından bakıldığında, öğretim elemanlarının çevresindeki olaylara karşı duyarlı davranma konusunda yeterli fakat öğrencileri sosyal ve sportif faaliyetlere yönlendirmede yetersiz kaldıkları görülmüştür. Bireysel özellikleri açısından öğretmen adaylarının görüşleri doğrultusunda öğretim elemanlarının kılık kıyafetlerine önem verdikleri buna karşın eleştiriye çok açık olmadıkları belirlenmiştir. Benzer bir çalışmada Duman ve Koç (2004) yaptıkları çalışmada eğitim fakültesi öğrencilerinin görüşlerine göre öğretim elemanlarının her türlü düşünce ve eleştiriye açık olma konusunda yetersiz oldukları bulgusuna ulaşmışlardır.

Çalışmadan elde edilen bir başka bulguya göre öğretmen adaylarının öğretim elemanlarında bulunan öğretmenlik niteliklerine ilişkin algılarının cinsiyet değişkenine göre değişmediği sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde öğretmen adaylarının öğretim elemanlarında bulunan öğretmen nitelikleri alt boyutlarına ilişkin algıları cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemiştir.

Öğretmen adaylarının öğretim elemanlarında bulunan öğretmenlik niteliklerine ilişkin algılarının öğrenim gördükleri bölümlere göre farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan analizler sonucunda İngilizce Öğretmenliği ve Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerine ilişkin algılarının diğer bölümlere göre daha iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Öğretmen adaylarının öğretim elemanlarının öğretmenlik nitelikleri alt boyutlarına ilişkin algılarının bölüm değişkenine göre analizinden elde edilen bulgulara göre, meslek bilgisi özellikleri ve alan bilgisi özellikleri boyutlarında öğrenim gördükleri bölümlere göre farklılaşma olduğu görülmüştür. Her iki alt boyutta da İngilizce Öğretmenliği ve Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören öğretmen adaylarının öğretim elemanlarının öğretmenlik niteliklerinden olan bu boyutlarına ilişkin algıları diğer bölümlere göre daha iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Alanda bu yönde çalışmaya rastlanmamıştır fakat bu çalışmaya genel olarak

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

bakıldığında İngilizce ve Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümü öğretim elemanlarının diğer bölümlerin öğretim elemanlarına göre daha iyi öğretmen niteliklerine sahip oldukları görülmektedir.

Öğretmen adaylarının öğretim elemanlarında bulunan öğretmenlik niteliklerine ilişkin algılarının akademik başarılarına göre farklılaşmadığı görülmüştür. Akademik başarılarına göre ölçeğin alt boyutlarından olan bireysel özellikler boyutunda, akademik başarısı en yüksek olan öğretmen adayları lehine anlamlı farklılık görülmüştür. Akademik başarısı yüksek olan öğretmen adayları öğretim elemanlarını bireysel özellikler bakımından iyi düzeyde yeterli olarak değerlendirmişlerdir. Şen ve Erişen'e (2002) göre "Öğretmenlerin uğraşı alanının merkezinde öğrenciler olduğuna göre, onlar ile kuracakları doğru ve yerinde paylaşımlar çoğaldıkça, başarı da doğru orantılı olarak artacaktır.

6. Öneriler

1. Öğretmen yetiştiren kurumlarda görev yapan öğretim elemanlarının öğretmenlik nitelikleri boyutlarında kendilerini geliştirmeleri gerekmektedir.
2. Bu çalışma daha geniş evren ve örneklem üzerinde uygulanmalı ve öğrenci görüşleri dikkate alınarak öğretim üyelerine geri dönüt verilmelidir.
3. Farklı fakültelerde öğrenci görüşlerine başvurularak fakülteler arası karşılaştırma çalışmaları yapılabilir.
4. Öğretim elemanlarında bulunan öğretmen niteliklerine ilişkin nitel araştırmalar yapılabilir.

7. Not

Bu çalışma, Gaziantep Üniversitesi'nde 3. Ulusal Eğitim Programları ve Öğretim kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

- ALPAY, H. R.(2004). *"Bir Ortam Olarak Üniversite Tasarımı"*. Uluslararası Üniversite Eğitimi Kongresi, İstanbul: Fatih Üniversitesi.
- AYDIN, A. (1998). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- BAŞARAN, İ. E. (1994). *Eğitime Giriş*. Ankara: Kadioğlu.
- BOLAT, S.(1990). *Yükseköğretimde Öğretim Elemanı- Öğrenci İletişimi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- DUMAN, T ve KOÇ, G. (2004). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretim Elemanlarının Demokratik Tutum Ve Davranışlarına İlişkin Görüşleri. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, 6-9 Temmuz 2004, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.
- ERGÜN, M. (2001). "Üniversitelerde Öğretim Etkinliğinin Geliştirilmesi". *2000 Yılında Türk Milli Eğitim Örgütü ve Yönetimi Ulusal Sempozyumu*, Ankara: Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekişik Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı Yayınları, 88-192.
- ERDEN, M.(2001). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. İstanbul: Alkım Yayınları.
- GASSET, Y. O. (1997). *Üniversitenin Misyonu*.(Çev.: Bülent Üçpınar).İstanbul: Birleşik Yayıncılık.
- KARASAR, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (20. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- KUMRAL, O. (2009). Öğretmen Adaylarının Öğretim Elemanlarının Davranışlarına Yönelik Algıları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 1(25).
- MAHİROĞLU, A. (1988). “İlköğretim Öğretmenlerinin Öğretmenlik Formasyon Programları İle Yetiştirilmesinde Görev Alan Öğretim Elemanlarının Öğretmenlik Davranışlarının Değerlendirilmesi”. *Cumhuriyet’in 75. Yılında İlköğretim I. Sempozyumu*, Ankara: Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekişik Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı Yayınları.
- RECEPOĞLU, E., KILINÇ, A. Ç., ŞAHİN, F. & ER, E. (2013). Öğretim Elemanlarının Kişilik Özellikleri ile Örgütsel Bağlılık Düzeyleri Arasındaki İlişki. *Turkish Studies*, 8(6), 603-617.
- SAYLAN, N. & UYANGÖR, N. (1998). Öğrenci Görüşlerine Göre Necatibey Eğitim Fakültesi Öğretim Elemanlarında Bulunan Öğretmenlik Niteliklerinin Belirlenmesi. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 1(2).
- ŞATIR, M. (2004). Sosyal yaşamda öğretim elemanı– öğrenci etkileşiminden eğitime yansıyanlar. Uluslararası Üniversite Eğitimi Kongresi’nde sunulmuş sözlü bildiri. Fatih Üniversitesi, İstanbul.
- ŞEN, Ş. H. ve ERİŞEN, Y. (2002). Öğretmen Yetiştiren Kurumlarda Öğretim Elemanlarının Etkili Öğretmenlik Özellikleri. *G. Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 99-11.
- TAŞ, S. (2009). “Öğretim Elemanlarının Sınıf İçi ve Sınıf Dışı Davranışlarının Öğretim Elemanı-Öğrenci İletişimine Yansımaları”. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(9), 171-192.
- VARIŞ, F. (1988). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: A. Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları.